

Openbare zitting van 14.12.2015

Interpellatie van de heer Arnaud Van Praet betreffende de evaluatie van de Gemeentelijke Administratieve Sancties

Mijnheer de burgemeester,
Beste collega's,

Direct nadat de Wet betreffende de gemeentelijke administratieve sancties op 1 januari 2014 van kracht werd, heeft onze gemeenteraad, op onze vraag, het toepassingsveld van het Algemeen politiereglement uitgebreid om er de nieuwe mogelijkheden voor een gemeente in op te nemen om bepaalde overtredingen te bestraffen.

Onze gemeente was een van de eerste die deze nieuwe regels aannam met allereerst de bedoeling efficiënter de strijd aan te binden met bepaald overlastgedrag of het nu veroorzaakt wordt door meerderjarige of minderjarige personen, vanaf de leeftijd van 14 jaar.

In het kader van de raadpleging van het lokale verenigingsleven en de debatten die gevoerd werden in de gemeente, hebben wij, laat het ons herhalen, uitdrukkelijk benadrukt dat deze regels het mogelijk zouden moeten maken om, in de eerste plaats, het verantwoordelijkheidsbesef van de jongeren en hun ouders te bevorderen. Voorafgaand aan een eventuele geldboete, maken de regels die wij aangenomen hebben in eerste instantie een bemiddeling met de ouders mogelijk en zelfs de beslissing voor alternatieve maatregelen.

De wet van 2013 werd ook overgezet naar ons Algemeen politiereglement met een versterking van de zogenaamde gemengde straffen voor overtredingen die zowel door de gemeentelijke administratieve overheid als door de politiediensten bestraft kunnen worden. Aanvullend kon de gemeente hierdoor tot een protocolakkoord komen met het parket van Brussel.

Tot slot heeft deze wet van 2013 de voorrechten van de burgemeesters uitgebreid in die zin dat u voortaan ook in de mogelijkheid bent om een tijdelijk plaatsverbod te bevelen om de openbare orde te handhaven.

Naar aanleiding van deze evoluties vonden de leden van de meerderheid het gepast om over te gaan tot de evaluatie van het nieuwe stelsel van de gemeentelijke administratieve sancties. Dat is de reden waarom ik u, mijnheer de burgemeester, de volgende vragen wil stellen:

- Sinds dit nieuwe stelsel van kracht werd, kunt u ons informatie verschaffen over het aantal GAS die door onze diensten opgesteld werden alsook over de belangrijkste overtredingen die deze rechtvaardigen?
- Hoeveel administratieve sancties hadden betrekking op minderjarige personen?

- Zijn er inbreuken op het Algemeen politiereglement die gepleegd werden door minderjarige daders die ouderbemiddeling of alternatieve maatregelen gerechtvaardigd hebben? Zo ja, kunt u verduidelijken welke?
- Welke balans maakt u op van het nieuwe stelsel van de GAS?
- Welke balans maakt u op van het stelsel van gemengde inbreuken en het protocolakkoord dat gesloten werd tussen onze gemeente en het parket?
- Zijn er beslissingen van het college die het aantal GAS kunnen doen toenemen, in het bijzonder op het vlak van overlastgedrag, die opgesteld worden door onze gemeente?

Ik dank u voor uw antwoorden.

Secretariaat

De burgemeester geeft het woord aan de heer Van Praet:

“Dank u, mijnheer de voorzitter. Ik zal het vrij kort houden omdat het onderwerp niet veel toelichting vraagt. Onze gemeente was een van de eerste om de nieuwe wet op de gemeentelijke administratieve sancties uit te voeren. Ik herinner het mij doordat wij toen actoren gehoord hebben die actief zijn op het vlak van jeugd in Etterbeek. Dat heeft het met name mogelijk gemaakt om de mogelijkheid om, eventueel, een administratieve sanctie opgelegd te krijgen uit te breiden naar minderjarige jongeren. De doelstelling van de Lijst van de burgemeester en van het college (...) was om beter de strijd aan te binden met overlastgedrag, maar ook om de jongeren en de families meer verantwoordelijkheidsgevoel bij te brengen. In dat opzicht (...) hebben wij een algemeen politiereglement (APR) aangenomen dat een systeem voorzag voor voorafgaande begeleiding voor verhoor, eventueel, overleg tussen de openbare overheid en de ouders alvorens te leiden tot een eventuele administratieve sanctie in de letterlijke betekenis van het woord. Tijdens de debatten die voorafgingen aan de aanneming van dit reglement hebben wij ons ertoe verbonden om de voorziening die in Etterbeek gebruikt wordt na een zekere periode te evalueren aangezien er een aantal bezorgdheden waren. Sommigen, buiten de gemeente, hadden namelijk verklaard dat de burgemeesters de “nieuwe sheriffs van onze straten” zouden worden. Het is in dat kader, mijnheer de burgemeester, dat ik u vragen zou willen stellen over de balans die u opmaakt van deze nieuwe bepaling alsook over het aantal administratieve sancties die opgesteld konden worden sinds de uitvoering. Deze nieuwe wet heeft bovendien de bevoegdheden van de burgemeester versterkt door hem de mogelijkheid te bieden een tijdelijk plaatsverbod te bevelen. Ook dit maakt deel uit van de vragen die ik u vanavond zou willen stellen. Dank u.”

De burgemeester neemt het woord:

“Mijnheer de fractieleider, wij bevinden ons in een wonderlijke periode tussen Sinterklaas en Kerstmis. Ik herinner mij dat ik een volledige sheriffuitrusting gekregen heb toen ik klein was (...). Welnu, ik heb geen gebruik gemaakt van deze uitrusting naar aanleiding van de mogelijkheid om de sancties op gemeentelijk niveau te gebruiken! Ik heb echter interessante informatie die ik u wil meedelen. Allereerst herinner ik mij dat ik met succes een beroep heb kunnen doen op een verbod om op bepaalde plaatsen te komen na een geval van agressie in een Etterbeekse handelszaak door een aantal jongeren, van wie er enkele naar een Etterbeekse school gingen. Voor zover dit geval van agressie heel wat opschudding veroorzaakt had in de wijk – de zaakvoerder en enkele andere mensen raakten gewond – was een van de manieren om actie te ondernemen, onafhankelijk van de procedures die niet onder mijn bevoegdheid vallen, het nemen van een verbodsbesluit voor een maand – als ik een goed geheugen heb mijnheer de secretaris – om op straat te komen om te vermijden dat de aanvallers hun daden zouden herhalen. In dit opzicht hebben wij drie jongeren in het college gehoord over deze zaak en deze maatregelen werden niet betwist, a contrario, zij hebben opnieuw rust gebracht in de wijk. U moet weten dat de evolutie op het vlak van de administratieve sancties vrij groot is aangezien er in 2013 743 inbreuken op het APR vastgesteld werden; in 2014 bedroeg dat cijfer 1.559 en dit jaar telden

Secretariaat

we op 04/11/2015 2.960 vaststellingen. Mijnheer Gasia zal dit kunnen toevoegen aan het actief van de balans van de meerderheid halverwege de legislatuur! Wij hebben de nieuwe dossiers die sinds de maand november binnengekomen zijn nog niet kunnen behandelen gezien het totaal aantal dossiers, maar weet dat de helft van deze dossiers betrekking heeft op de netheid en de andere helft op inbreuken op het vlak van stilstaan en parkeren. Zeer zelden hebben wij dossiers in verband met nachtlawaai, smaad, enz. Tot nu toe hebben wij nog nooit minderjarigen bestraft. Dat bevestigt de voorspellingen die ik hierover gedaan heb toen we beslist hebben om de wettelijke leeftijd van de overtreeders te verlagen tot 14 jaar, wetende dat wij erop toegezien hebben om in de tekst, op versterkte wijze, alle fases voorafgaand aan de toepassing van de sancties te voorzien, in dit geval de fase van de ouderlijke betrokkenheid, de fase van bemiddeling en de fase van gemeenschapsdienst. Wij hebben onlangs vijf dossiers ontvangen waarbij minderjarigen betrokken zijn. Deze werden nog niet behandeld, maar het is mogelijk dat er geen enkele sanctie opgelegd wordt, wat mij niet zou verbazen. Wij zullen deze dossiers dus later kunnen aansnijden om kennis te nemen van hun opvolging en in het bijzonder van de eventuele alternatieve maatregelen die aangenomen zullen worden en al dan niet uitgevoerd zullen worden na afloop van de bemiddeling. De gemengde inbreuken behoren tot het strafrechtelijke gebied en zijn ook opgenomen in ons APR. Het protocolakkoord dat gesloten werd tussen de gemeente en het parket maakt het mogelijk om de inbreuken die door de ene of de andere vervolgd zullen worden te verdelen tussen deze twee instanties. Steeds meer gemengde inbreuken worden toegekend aan de gemeenten. Het probleem is dat de sanctionerende ambtenaar niet de bevoegdheden van een rechter of het parket heeft en bijgevolg geen bijkomende informatie of onderzoeksverrichtingen aan de politieagenten kan vragen. Wij staan soms machteloos tegenover bepaalde inbreuken wanneer het bewijs niet volledig geleverd wordt. Wij denken dat dit gemengde karakter niet eenvoudig te behandelen is op het niveau van de gemeenten. In tegenstelling tot de hoven en rechtbanken hebben wij geen bewaker of politieagent voor ons bureau wanneer wij verhoren moeten doen. Bovendien zijn wij niet echt opgeleid om om te gaan met agressieve personen. Het is de bevoegde ambtenaar die dit aangeeft. Wij hebben sinds het laatste protocol bijvoorbeeld de winkeldiefstallen voor een bedrag minder dan 250 euro onder onze bevoegdheid. Er werd ons tot nu toe slechts één geval voorgelegd, maar het dossier moest geseponneerd worden wegens een gebrek aan bewijzen. Sinds begin dit jaar werden er ambtenaren speciaal aangesteld voor de netheid. Het Netheidsplan, dat in september gestemd werd, heeft deze inspanning nog versterkt. Het aantal vaststellingen in dit domein is sinds begin 2015 dan ook aanzienlijk gestegen. Op dit moment worden wij geconfronteerd met een ander probleem: hoewel het aantal vaststellingen ontzettend toegenomen is, heeft de curve van het aantal personeelsleden deze tendens niet gevolgd. Wij beginnen dan ook enorme vertraging op te lopen bij de behandeling van de dossiers. Onlangs is er iemand nieuw het team komen versterken en er zal binnenkort ook een nieuw programma in gebruik genomen worden. Wij hopen dat we de achterstand op die manier zullen kunnen inhalen. Zo, mijnheer de fractieleider, (...) een vrij volledig antwoord."

Secretariaat

De burgemeester geeft het woord aan mevrouw Servais:

“Dank u, mijnheer de voorzitter. Ik zou ook mijnheer Van Praet willen bedanken om ons de kans te geven om de balans op te maken van de gemeentelijke sancties in Etterbeek aangezien deze materie het bestuur steeds meer in beslag neemt. De waakzaamheid en de reactiviteit in verband met overlastgedrag zijn belangrijk om de kwaliteit van het samenleven te behouden. Wij zijn natuurlijk geen tegenstander van de sancties; bestraffing is een van de drie pijlers van het Netheidsplan. U weet echter dat de groenen geen voorstander zijn van de overdracht van een deel van de gerechtelijke bevoegdheden naar de gemeenten en voor ons is het uiterst belangrijk om opnieuw te bevestigen dat wij afwijzend staan tegenover de toepassing van de GAS op jongeren vanaf 14 jaar. Deze sancties zijn een stigmatiserend antwoord en houden geen pedagogische waarde in, zoals de jeugdsector overvloedig aangeklaagd heeft. Dank u, mijnheer de voorzitter.”

De burgemeester neemt het woord:

“En u had eraan toe kunnen voegen dat u blij bent vast te stellen dat er in deze fase nog geen enkele sanctie opgelegd werd. Ik wed erop dat er pedagogische waarden zullen zijn met de ouderlijke betrokkenheid en eventueel alternatieve prestaties.”

De raad hoort de interpellatie.